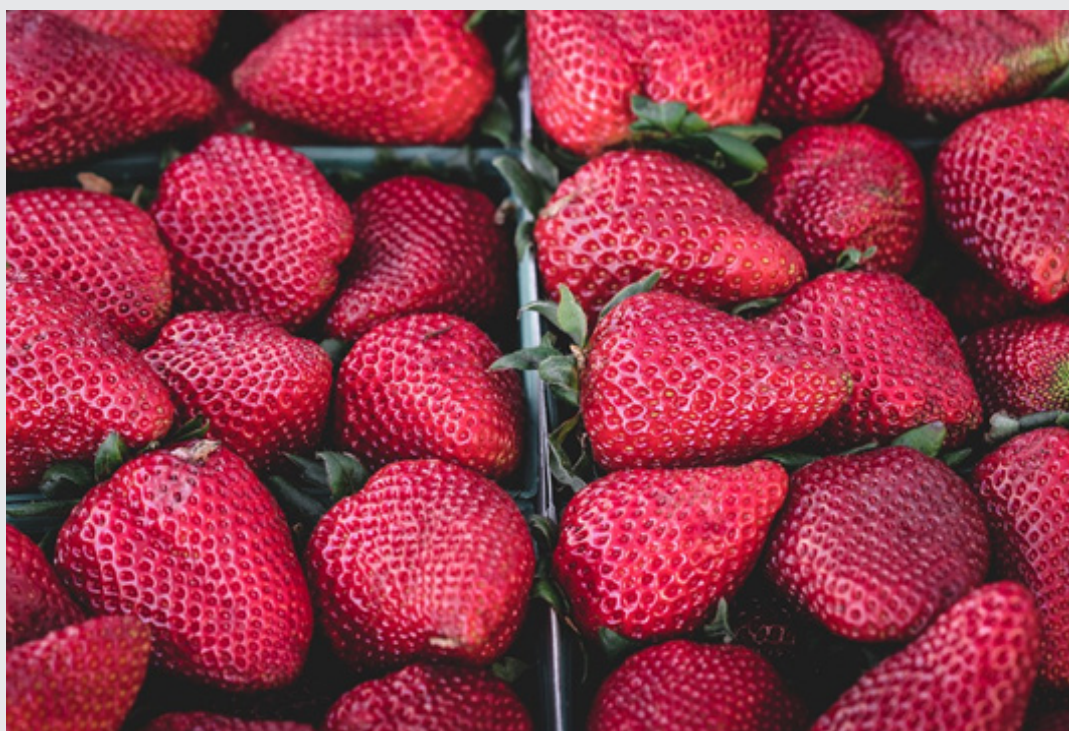

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Producent żywności ekologicznej (611402)

Rolnicy upraw mieszanych

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Producent żywności ekologicznej (611402)

Rolnicy upraw mieszanych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Producent żywności ekologicznej (611402)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [597]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/truskawki-truskawka-pyszne-owoc%C3%B3w-1326148> [dostęp: 10.07.2018].

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (048) 364-42-41, fax (048) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu(wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Produkowanie żywności ekologicznej	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Sprzedawanie produktów ekologicznych oraz promowanie zdrowego stylu życia.....	11
3.4. Kompetencje społeczne.....	12
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	12
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	16
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	20

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu(wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Producent żywności ekologicznej 611402

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Producent zdrowej żywności.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6114 Farmer, mixedcrop.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Magdalena Rydzowska-Dolatowska – indywidualne gospodarstwo rolne, Żmijewo-Kuce.
- Katarzyna Krębska – indywidualne gospodarstwo rolne, Łaguny.
- Anna Jawor-Joniewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Recenzenci:

- Irena Szymczykiewicz-Tyl – Poloniak.pl Sp. z o.o., Miedniewice.
- Jacek Krępski – indywidualne gospodarstwo rolne, Łaguny.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Krzysztof Skierkowski – Grupa Producentów Rolnych Marpol, Łława.
- Dariusz Fularski – Związek Pszczelarski Koło, Sandomierz.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Producent żywności ekologicznej⁸ prowadzi produkcję roślinną zgodnie z systemem certyfikacji ekologicznej. Jest to zawód o charakterze produkcyjnym, którego celem jest wytworzenie surowców roślinnych oraz żywnościowych produktów przetworzonych zgodnie z systemem kontroli i certyfikacji ekologicznej.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Producent żywności ekologicznej kieruje gospodarstwem² ekologicznym i/lub zakładem przetwórstwa⁶ żywności ekologicznej. W zależności od wielkości gospodarstwa ekologicznego, może on – w przypadku dużych gospodarstw – nadzorować działania pracowników, w mniejszych zaś samodzielnie zajmować się uprawą roślin⁷, wytwarzaniem produktów żywnościowych oraz ich dystrybucją. W przypadku niewielkich gospodarstw ekologicznych producent żywności ekologicznej może być jednocześnie rolnikiem, jak i osobą odpowiedzialną za przetwarzanie, pakowanie, magazynowanie, sprzedaż i transport swoich wyrobów.

Podstawowa działalność osoby wykonującej ten zawód polega na wytworzeniu produktów ekologicznych. Producent żywności ekologicznej powinien mieć wiedzę z zakresu metod wytwarzania, przechowywania i transportu żywności ekologicznej oraz podstawową wiedzę z zakresu przedsiębiorczości. Jego obowiązkiem jest zachowanie odpowiednich norm produkcyjnych i jakościowych przy produkcji ekologicznej żywności oraz przy jej magazynowaniu. Producent żywności ekologicznej odbywa spotkania z dostawcami i klientami. Pracownik w tym zawodzie wykorzystuje ciągniki, urządzenia i maszyny rolnicze⁴ stosowane w produkcji roślinnej. Oblicza opłacalność prowadzonej produkcji i zaopatruje gospodarstwo w środki produkcji.

Producent żywności ekologicznej pełni też ważną funkcję społeczną, jaką jest promowanie ekologicznych produktów i zdrowego stylu życia. Obcując na co dzień z żywnością ekologiczną, ma on świadomość, jaką rolę w obecnych standardach bezpieczeństwa zdrowia stanowi zdrowe odżywianie.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **producent żywności ekologicznej** wykonuje pracę polegającą na:

- dobieraniu gatunków i odmian roślin do warunków środowiskowych oraz specjalizacji gospodarstwa,
- dobieraniu zabiegów uprawowych do wybranej rośliny, w tym metod zapobiegania i zwalczania chorób, szkodników i chwastów metodami dozwolonymi w produkcji ekologicznej,
- wykonywaniu zabiegów uprawowych zgodnie z technologią i normami przewidzianymi w certyfikowanych gospodarstwach ekologicznych,
- planowaniu i obliczaniu odpowiedniej ilości i jakości materiału siewnego i nawozów naturalnych⁵ do planowanych upraw ekologicznych,
- planowaniu zabiegów agrotechnicznych z uwzględnieniem czynników meteorologicznych wpływających na plonowanie roślin uprawnych,
- wykonywaniu siewu i nawożenia organicznego zgodnie z normami przewidzianymi dla gospodarstw ekologicznych,
- dobieraniu narzędzi uprawowych w zależności od rodzaju gleby i technologii uprawy danej rośliny,

- obsługiwaniu sprzętu i maszyn rolniczych stosowanych w pracach polowych,
- uprawianiu produktów roślinnych ekologicznych,
- wytwarzaniu produktów ekologicznych,
- przechowywaniu produktów i przygotowywaniu ich do sprzedaży,
- obsługiwaniu i konserwacji maszyn i urządzeń produkcyjnych,
- sprzedawaniu i dystrybucji produktów ekologicznych,
- promowaniu wytwarzanych produktów ekologicznych,
- promowaniu zdrowego stylu życia,
- prowadzeniu dokumentacji związanej z produkcją żywności ekologicznej,
- organizowaniu pracy zgodnie z zasadami BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska i ergonomii.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejszem pracy **producenta żywności ekologicznej** jest gospodarstwo rolne, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc, w których odbywa się produkcja żywności (pola, łąki, sady, szklarnie, budynki gospodarskie itp.), które muszą spełniać wszystkie normy zgodnie z systemem kontroli i certyfikacji ekologicznej.

Mogą tam występować zagrożenia dla zdrowia spowodowane uciążliwymi warunkami pracy, np. hałas maszyn rolniczych, bliskość pracujących maszyn i urządzeń rolniczych oraz bezpośredni kontakt z substancjami czynnymi biologicznie (np. nawozy, obornik itp.). Z tego względu szczególnie ważne jest planowanie i organizowanie pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

W swojej pracy **producent żywności ekologicznej** posługuje się m.in.:

- maszynami i narzędziami rolniczymi takimi jak np.: kombajn, traktor, glebogryzarka¹, kosiarka, widły itp.,
- urządzeniami służącymi do produkcji żywności, jak np.: piece, sokowirówki, zbiorniki, kotły warzelne³, linie do produkcji wyrobów mącznych itp.,
- telefonem komórkowym, komputerem, drukarką oraz innymi typowymi urządzeniami biurowymi,
- samochodem osobowym oraz samochodem dostawczym.

WAŻNE:

Producent żywności ekologicznej powinien wykonywać swoje zadania w ubraniu roboczym z wykorzystaniem wymaganych przy konkretnych czynnościach środków ochrony osobistej.

Organizacja pracy

Praca **producenta żywności ekologicznej** z reguły ma charakter samodzielny. W ramach swoich zadań wykonuje on pracę bezpośrednio powiązaną z prowadzonym gospodarstwem ekologicznym oraz pracę biurową, związaną z planowaniem i prowadzeniem dokumentacji produkcji. Wszystkie prowadzone i nadzorowane prace muszą spełniać ściśle określone standardy produkcji zgodnie z systemem kontroli i certyfikacji ekologicznej. Praca odbywa się z reguły w nienormowanych

godzinach (na przykład w wyniku zwiększonego popytu na produkty sezonowe), często we wczesnych godzinach porannych lub w nocy. Producent żywności ekologicznej może też kierować zespołem pracowników.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Producent żywności ekologicznej jest narażony na urazy związane z pracą fizyczną (przeciążenia kręgosłupa i stawów, uszkodzenia mięśni), urazy spowodowane nieostrożnym użyciem maszyn i urządzeń do produkcji żywności lub ich awariami. Ponadto zagrożenia wynikają z kontaktu z substancjami biologicznie czynnymi, co powoduje ryzyko wystąpienia zakażeń i reakcji alergicznych.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **producent żywności ekologicznej** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- wysoka ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu sercowo-naczyniowego,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu mięśniowo-szkieletowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- czucie dotykowe,
- czucie smakowe,
- powonienie,
- zmysł dotyku,
- rozróżnianie barw;

w kategorii sprawności i zdolności

- koncentracja i podzielność uwagi,
- rozumowanie logiczne,
- uzdolnienia techniczne,
- zdolność do współdziałania w zespole,
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- łatwość przerzucania się z jednej czynności na drugą;

w kategorii cech osobowościowych

- zainteresowania zdrowym żywieniem,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek,
- wytrwałość i cierpliwość,
- gotowość do pracy w nieprzyjazznych warunkach środowiskowych,
- niezależność,
- samodzielność,
- wychodzenie z własną inicjatywą,
- systematyczność,

- wysoki stopień odpowiedzialności.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Dla **producenta żywności ekologicznej** bardzo ważna jest dobra kondycja fizyczna i sprawność zarówno kończyn górnych, jak i dolnych. Dzięki tym cechom pracownik w tym zawodzie może aktywnie uczestniczyć w każdej pracy związanej z produkcją żywności, włączając w to różne rodzaje prac w gospodarstwie ekologicznym.

Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu producent żywności ekologicznej są m.in.: niska sprawność motoryczna, dysfunkcja kończyn górnych i dolnych, wady wzroku niepodlegające korekcji, choroby układu oddechowego oraz skłonność do alergii wywoływanych przez czynniki występujące w środowisku pracy.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) w Polsce nie prowadzi kształcenia w zawodzie **producent żywności ekologicznej** w ramach systemu edukacji formalnej i pozaformalnej.

Do wykonywania zawodu producent żywności ekologicznej preferowane jest ukończenie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) o profilu rolniczym.

Pracę w zawodzie producent żywności ekologicznej może wykonywać również osoba, która:

- została przyuczona do zawodu,
- uzyskała doświadczenie w trakcie wykonywania pracy,
- posiada wykształcenie średnie techniczne lub wyższe na kierunku związanym z rolnictwem.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **producent żywności ekologicznej** nie są wymagane tytuły zawodowe, kwalifikacje czy uprawnienia zawodowe.

Jednakże podjęcie pracy w zawodzie producent żywności ekologicznej ułatwia posiadanie:

- świadectwa/dyplomu potwierdzającego kwalifikacje wyodrębnione w zawodach pokrewnych (szkolnych): RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej (w zawodzie rolnik) oraz RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej (w zawodzie technik rolnik), uzyskane po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE),
- suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez OKE,
- udokumentowanego doświadczenia zawodowego w dziedzinie rolnictwa, potwierdzającego umiejętności praktyczne w zakresie obsługi maszyn i narzędzi rolniczych,
- certyfikatu/zaświadczenia potwierdzającego ukończenie kursu rolnictwa ekologicznego.

W zależności od wykonywanych zadań, w zawodzie producent żywności ekologicznej wymagane może być posiadanie uprawnień zawodowych, takich jak:

- prawo jazdy kategorii T, zezwalające na kierowanie: ciągnikiem rolniczym lub pojazdem wolnobieżnym, zespołem pojazdów złożonym z ciągnika rolniczego z przyczepą (przyczepami) lub pojazdem wolnobieżnym z przyczepą (przyczepami) oraz pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM (motorowerem oraz czterokołowcem lekkim),
- prawo jazdy kategorii B+E, uprawniające do kierowania pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony wraz z przyczepą oraz ciągnikiem rolniczym wraz z dwoma przyczepami,
- zaświadczenie o ukończeniu kursów stosowania środków ochrony roślin.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

W zawodzie **producent żywności ekologicznej** nie ma typowej ścieżki awansu zawodowego. Możliwości rozwoju zawodowego wiążą się uzupełnianiem kwalifikacji i rozszerzaniem zakresu prowadzonej działalności. Producent żywności ekologicznej może:

- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach organizowanych przez stowarzyszenia i inne organizacje branżowe, przez producentów maszyn i narzędzi rolniczych, producentów nasion i środków ochrony roślin lub w wyspecjalizowanych ośrodkach szkoleniowych,
- jeżeli posiada wykształcenie średnie i zdany egzamin maturalny, dalej kształcić się na studiach wyższych lub podyplomowych na kierunkach związanych z rolnictwem,
- rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez kształcenie/szkolenie w zawodach pokrewnych.

Ponadto dla rozwoju zawodowego producenta żywności ekologicznej istotne znaczenie ma wiedza przekazywana z pokolenia na pokolenie, która jest wzbogacana o nowoczesne sposoby upraw ekologicznych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **producent żywności ekologicznej** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Możliwe jest potwierdzanie kompetencji przydatnych do wykonywania zawodu producent żywności ekologicznej przez przystąpienie do i zdanie egzaminu (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną) dla kwalifikacji:

- RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej (w zawodzie rolnik),
- RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej (w zawodzie technik rolnik, od roku szkolnego 2020/2021).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **producent żywności ekologicznej** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik rolnik ^S	314207
Technik technologii żywności – przetwórstwo owocowo-warzywne	314413
Technik agrobiznesu ^S	331402
Kierownik gospodarstwa sadowniczego	611201
Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych	611401
Rolnik upraw mieszanych	611403
Rolnik ^S	613003

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **producent żywności ekologicznej** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Dobieranie gatunków i odmian roślin do warunków środowiskowych oraz specjalizacji gospodarstwa.
- Z2 Uprawianie produktów roślinnych oraz dbanie o dobrą kulturę gleby.
- Z3 Wytwarzanie produktów ekologicznych.
- Z4 Przechowywanie produktów i przygotowywanie ich do sprzedaży.
- Z5 Obsługiwanie i konserwowanie maszyn i urządzeń produkcyjnych.
- Z6 Prowadzenie sprzedaży i dystrybucji produktów ekologicznych.
- Z7 Promowanie ekologicznych produktów i zdrowego stylu życia.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Produkowanie żywności ekologicznej

Kompetencja zawodowa Kz1: Produkowanie żywności ekologicznej obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Dobieranie gatunków i odmian roślin do warunków środowiskowych oraz specjalizacji gospodarstwa	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Potrzeby i upodobania klientów na lokalnym rynku; - Specyfikę regionu, w którym działa gospodarstwo i charakterystyczne dla tego regionu produkty; - Zasady dostosowywania rodzaju uprawy do naturalnych predyspozycji gleby i cech klimatycznych regionu; - Zjawisko zmian sezonowych zarówno pod kątem możliwości uprawiania danych roślin, jak i wahań popytowych; - Zasady dobierania wyposażenia technicznego i planowania zasobów ludzkich w zależności od rodzaj uprawy.	- Rozpoznawać potrzeby i upodobania klientów na lokalnym rynku; - Dostosowywać produkcję do specyfiki regionu, w którym działa gospodarstwo; - Wykorzystywać naturalne predyspozycje gleby i cech klimatycznych regionu do wyboru rodzaju uprawy; - Wykorzystywać w działalności zawodowej zjawisko zmian sezonowych i wahań popytowych; - Dostosowywać rodzaj uprawy do posiadanych zasobów ludzkich i wyposażenia technicznego; - Wypracowywać przewagę nad konkurencją, dzięki odpowiedniemu doborowi upraw.

Zasady budowy przewagi konkurencyjnej w ekologicznej produkcji roślinnej.	
---	--

Z2 Uprawianie produktów roślinnych oraz dbanie o dobrą kulturę gleby

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
- Przeszkody naturalne, które pojawiają się przy określonych rodzajach uprawy; - Metody ekologiczne wspierania upraw; - Zasady dbałości o dobrą kulturę gleby.	- Dbać o stworzenie optymalnych warunków glebowych np. przez podwyższenie żyzności i aktywności biologicznej gleby; - Organizować odpowiednio pracę gospodarstwa przy optymalnym wykorzystaniu zasobów ludzkich i wyposażenia technicznego; - Wybierać i wdrażać wyłącznie ekologiczne metody nawożenia upraw; - Planować proces uprawy i kolejne jego etapy w dłuższej perspektywie czasowej, a także modyfikować go w przypadku pojawienia się nieoczekiwanych warunków; - Stosować ochronę uprawianych roślin; - Stosować naturalne zabiegi pozwalające ograniczać zachwaszczenie.

Z3 Wytwarzanie produktów ekologicznych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
- Proces tworzenia określonych produktów, które oferuje dane gospodarstwo; - Działanie maszyn przetwórstwa warzyw i owoców; - Zasady dokumentacji produkcji żywności.	- Prowadzić i nadzorować produkcję żywności ekologicznej pod kątem bezpieczeństwa i zachowania najwyższych standardów higienicznych; - Selekcjonować warzywa/owoce przeznaczone do przetwórstwa i eliminować te, które nie spełniają przyjętych standardów; - Dokumentować proces produkcji żywności ekologicznej.

Z4 Przechowywanie produktów i przygotowywanie ich do sprzedaży

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
- Czynniki mogące wpłynąć na psucie się produktu; - Znaczenie odpowiednich warunków dla utrzymania najwyższej jakości produktów ekologicznych; - Różnice pomiędzy warunkami, jakie należy zapewnić dla różnych rodzajów produktów.	- Tworzyć odpowiednią przestrzeń do magazynowania produktów; - Zabezpieczać odpowiednio produkty przed zepsuciem bądź uszkodzeniem opakowania; - Zapewniać odpowiednie dla danych produktów warunki dotyczące wilgotności powietrza i temperatury; - Nadzorować i dokumentować stan przechowywanych produktów.

Z5 Obsługiwanie i konserwowanie maszyn i urządzeń produkcyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zastosowanie każdego urządzenia używanego w gospodarstwie do produkcji żywności; • Zasady dotyczące mechaniki urządzeń używanych do produkcji żywności; • Działania zapobiegające ewentualnym awariom maszyn.	• Wykorzystywać maszyny przeznaczone do produkcji żywności; • Prowadzić podstawowe szkolenia z zakresu obsługi urządzeń; • Stosować się do opisanych przez producenta zaleceń dotyczących konserwacji urządzeń produkcyjnych; • Egzekwować od operatorów urządzeń zachowanie odpowiednich standardów bezpieczeństwa; • Dostrzegać zmiany w działaniu urządzenia, które mogą prowadzić do powstania zagrożeń w miejscu pracy; • Egzekwować odpowiedni standard usługi naprawy urządzenia, jeśli będzie ona wykonywana przez zewnętrzny podmiot.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Sprzedawanie produktów ekologicznych oraz promowanie zdrowego stylu życia

Kompetencja zawodowa Kz2: Sprzedawanie produktów ekologicznych oraz promowanie zdrowego stylu życia obejmuje zadania zawodowe Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z6 Prowadzenie sprzedaży i dystrybucji produktów ekologicznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	WIEDZA – zna i rozumie:
• Przepisy dotyczące sprzedaży i dystrybucji produktów ekologicznych; • Zasady dotyczące pakowania i przechowywania żywności ekologicznej; • Metody i techniki sprzedażowe i negocjacyjne; • Kanały dystrybucji żywności ekologicznej.	• Prowadzić negocjacje związane z procesem sprzedaży i dystrybucji produktów ekologicznych; • Dobierać kanały dystrybucji produktów ekologicznych; • Dobierać opakowania dla produktów przygotowanych do sprzedaży; • Dbać o odpowiednie przechowywanie produktów przeznaczonych do sprzedaży.

Z7 Promowanie ekologicznych produktów i zdrowego stylu życia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Znaczenie odpowiedniego odżywiania dla zdrowia człowieka; • Trendy panujące w produkcji żywności ekologicznej; • Zasady podejmowania działań chroniących zdrowie.	• Wskazywać różnice standardów jakościowych pomiędzy żywnością wyprodukowaną ekologicznie a żywnością nieekologiczną; • Wyjaśniać, jak zdrowa dieta może przełożyć się na funkcjonowanie organizmu człowieka na przestrzeni całego życia; • Zachęcać do podejmowania innych aktywności związanych ze zdrowym stylem życia, takich jak sport czy obcowanie z naturą; • Zachęcać do wspierania rolnictwa ekologicznego, które sprzyja środowisku i przyczynia się

do poprawy ogólnego stanu zdrowia w społeczeństwie.

3.4. Kompetencje społeczne

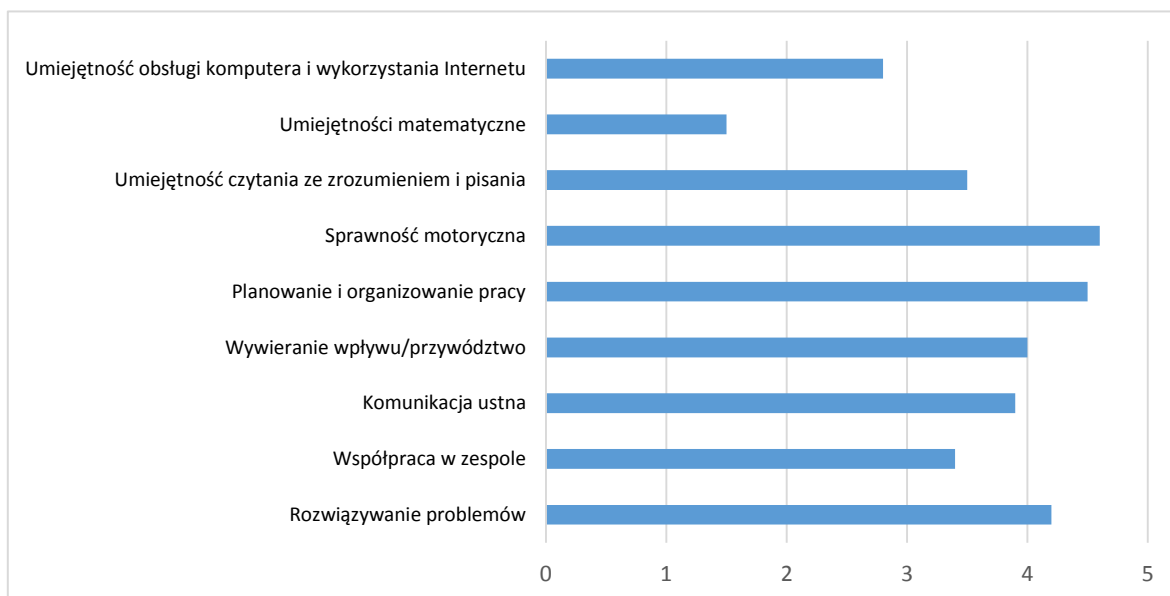
Pracownik w zawodzie **producent żywności ekologicznej** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Weryfikowania działania własnego i oceniania osób, którymi kieruje w zakresie realizacji zadań zawodowych właściwych dla produkcji żywności ekologicznej.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami.
- Przyjmowania odpowiedzialności za rolę społeczną, jaką pełni, w szczególności w kontekście wpływu na świadomość lokalnej społeczności w zakresie zdrowego stylu życia i znaczenia odpowiedniego wyboru żywności.
- Oceniania i korygowania własnych postaw i zachowań.
- Organizowania pracy w zmieniających się warunkach (np. atmosferycznych, sezonowych).
- Dbania o dobrą komunikację z pracownikami i odpowiednią atmosferę pracy.
- Motywowania pracowników do efektywnego wykonywania swoich zadań.
- Dbania o szczegółowe przestrzeganie procedur produkcji celem zapewnienia możliwie jak największego bezpieczeństwa w miejscu pracy.
- Podnoszenia kompetencji zawodowych z uwzględnieniem nowych rozwiązań w produkcji żywności ekologicznej.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **producent żywności ekologicznej**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **producent żywności ekologicznej**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **producent żywności ekologicznej** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Producent żywności ekologicznej może znaleźć zatrudnienie (w ramach umowy o pracę lub umów cywilno-prawnych) w firmach lub gospodarstwach rolnych zajmujących się produkcją żywności ekologicznej.

Jednakże podstawową formą zatrudnienia w tym zawodzie jest prowadzenie własnego gospodarstwa ekologicznego.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (w 2018 roku) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **producent żywności ekologicznej**.

Osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może ukończyć:

- branżową szkołę I stopnia w zawodzie pokrewnym rolnik,
- branżową szkołę II stopnia lub technikum w zawodzie pokrewnym technik rolnik,
- kwalifikacyjny kurs zawodowy ww. zawodach w zakresie kwalifikacji: RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej oraz RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, które oferują:
 - publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
 - niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
 - publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
 - instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
 - podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kompetencje właściwe dla powyższych kwalifikacji potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu (również przeprowadzanego w trybie eksternistycznym).

Szkolenie

Producent żywności ekologicznej może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, biorąc udział w szkoleniach organizowanych przez stowarzyszenia i inne organizacje branżowe, przez producentów maszyn i urządzeń rolniczych lub w wyspecjalizowanych ośrodkach szkoleniowych.

Może odbywać szkolenia i kursy z zakresu produkcji żywności ekologicznej, zdrowego odżywiania oraz obsługi maszyn i urządzeń rolniczych. Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Może też szkolić się samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury, czasopism branżowych oraz otwartych zasobów edukacyjnych udostępnianych w sieci internet.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wysokość zarobków osób wykonujących zawód **producent żywności ekologicznej** jest bardzo zróżnicowana w zależności od:

- wielkości firmy lub gospodarstwa, w którym pracuje producent żywności ekologicznej,
- regionu, w jakim działa producent,
- zasięgu dystrybucji produktów,
- zmian sezonowych i związanych z nimi wahań możliwości produkcyjnych,
- odbiorców produktów.

W początkowym okresie pracy wynagrodzenie osoby wykonującej zawód **producent żywności ekologicznej** może być niskie i utrzymywać się na poziomie płacy minimalnej (miesięcznie 2100 zł brutto w roku 2018 r.). Wraz z rozwojem prowadzonej działalności wynagrodzenie producenta żywności ekologicznej może znacząco wzrosnąć. Górna granica wysokości zarobków osób w tym zawodzie jest trudna do określenia.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

Pomimo wysokich wymagań zdrowotnych w zawodzie **producent żywności ekologicznej** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych. Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie pod względem technicznym i organizacyjnym warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielkimi dysfunkcjami kończyn dolnych (05-R), umożliwiającymi swobodne wykonywanie zadań,
- z dysfunkcjami narządu wzroku (04-O), o ile pole widzenia pozostaje prawidłowe lub nieznacznie ograniczone, pracownik prawidłowo rozróżnia barwy, a inne ewentualne wady wzroku są skorygowane odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcjami narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że wada jest skorygowana za pomocą aparatów słuchowych w stopniu umożliwiającym komunikację werbalną i sprawne wykonywanie powierzonych pracownikowi zadań.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 50, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 633, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1054).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2138, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2134, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Kazimierzczak R., Rembiałkowska E.: Postępy techniki przetwórstwa spożywczego. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Warszawa 2007.
- Mizerski W. (red.): Tablice biologiczne. Wydawnictwo Adamantan, Warszawa 2013.
- Świętochowski B., Jabłoński B., Krężel R., Radomska M.: Ogólna uprawa roli i roślin. Powszechne Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1996.
- Waszkiewicz C., Kuczewski J.: Maszyny rolnicze. Cz. 1, Maszyny i urządzenia do produkcji roślinnej. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1998.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Bibliograficzna baza danych AGRO: <http://agro.icm.edu.pl>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie rolnik: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/613003.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik rolnik: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314207.pdf
- Portal dotyczący upraw ekologicznych: <http://www.uprawyekologiczne.pl>
- Portal Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND: <http://www.ekolandzach.pl>
- Portal Zarządu Głównego Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND: <http://www.ekolandpolska.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ**7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)**

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.

Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Glebogryzarka	Maszyna rolnicza do spulchniania gleby.	https://sjp.pl/glebogryzarka [dostęp: 10.07.2018]
2	Gospodarstwo rolne	Grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.	Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, z późn. zm.) http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640160093/U/D19640093Lj.pdf [dostęp: 10.07.2018]
3	Kotły warzelne	Urządzenia przeznaczone do produkcji płynnych wyrobów spożywczych.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki
4	Maszyny rolnicze	Maszyny używane w rolnictwie. W przeciwieństwie do narzędzia rolniczego proces roboczy odbywa się nie tylko w wyniku ruchu całej maszyny po polu, ale także w wyniku ruchu aktywnych elementów maszyny bezpośrednio napędzanych.	Waszkiewicz C., Kuczewski J.: Maszyny rolnicze. Cz. 1, Maszyny i urządzenia do produkcji roślinnej. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1998
5	Nawozy naturalne	Pochodzące od zwierząt gospodarskich nawozy, do których zalicza się: obornik, gnojówka, gnojowica.	https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/1476,pojecie.html [dostęp: 10.07.2018]
6	Przetwórstwo	Przerabianie na dużą skalę surowców, zwłaszcza produktów rolnych, na gotowe produkty.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/przetw%C3%B3rstwo.html [dostęp: 10.07.2018]
7	Uprawa roślin	Całokształt zabiegów stosowanych w produkcji roślinnej, obejmujących uprawę roli, nawożenie, siew i sadzenie roślin, pielęgnację, zbiór i przechowywanie plonów. Zabiegi te mają na celu otrzymanie jak najwyższych plonów.	Świętochowski B., Jabłoński B., Krężel R., Radomska M.: Ogólna uprawa roli i roślin. PWRiL, Warszawa 1996
8	Żywność ekologiczna	Żywność (w skrócie eko lub bio) pochodząca z rolnictwa ekologicznego wytwarzana wg jego zasad i podlegająca stałej kontroli na etapie produkcji, przetwarzania, przechowywania i zbytu.	Kazimierczak R., Rembiałkowska E.: Postępy techniki przetwórstwa spożywczego. SGGW, Warszawa 2007

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.